

ŠIRVINTŲ „ATŽALYNO“ PROGIMNAZIJS MOKINIŲ VEŽIMO MOKYKLINIU AUTOBUSU IR NE MOKYKLINIU TRANSPORTU TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Širvintų „Atžalyno“ progimnazijos (toliau – mokyklos) mokinių vežimo mokykliniu autobusu ir ne mokykliniu transportu tvarkos aprašas (toliau – aprašas) reglamentuoja:

1.1. kaimuose, miesteliuose toliau kaip 3 kilometrai nuo mokyklos gyvenančių mokinių, kurie mokosi pagal priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programas (toliau – mokiniai), vežimo mokykliniu autobusu tvarką, mokinių vežimą mokykliniais autobusais organizuojančių ir vykdančių asmenų funkcijas, pareigas ir atsakomybę.

1.2. mokinių vežimo organizavimo ir važiavimo ne mokykliniu transportu išlaidų kompensavimo tvarką.

2. Aprašo paskirtis – reglamentuoti mokinių vežimą mokykliniais autobusais ir nemokykliniu transportu, kad būtų užtikrintas tinkamas ir saugus mokinių vežimas į mokyklą ir atgal.

3. Apraše vartojamos sąvokos ir apibrėžimai:

3.1. **mokyklinis autobusas** – Savivaldybei nuosavybės teise priklausantis ir mokyklai patikėjimo teise valdyti ir naudoti perduotas geltonas, skiriamaisiais ženklais paženklintas autobusas, vežantis vaikus (mokinius) specialiaisiais maršrutais;

3.2. **saviraiškos renginiai** – sporto, sveikatos ugdymo, meninės raiškos, turizmo, gamtos, techninės kūrybos, būrelių, studijų, klubų bei kiti neformalieji renginiai, skirti meniniams, kalbiniams, sportiniams, moksliniams, technologiniams, socialiniams, ekonominiams ir kitokiems mokinių gebėjimas ugdyti;

3.3. **mokykla** – švietimo įstaiga, kurios pagrindinė veikla – formalusis arba (ir) neformalusis švietimas;

3.4. **vežėjas** – įmonė, įregistruota įstatymų nustatyta tvarka ir turinti teisę vežti keleivius;

3.5. **tolimojo reguliaraus susisiekimo autobusai** – kelių transporto priemonės, vežančios keleivius pagal patvirtintus tvarkaraščius nustatytais maršrutais daugiau kaip per dviejų savivaldybių teritorijas;

3.6. **vietinio (priemiestinio) reguliaraus susisiekimo autobusai** – kelių transporto priemonės, vežančios keleivius pagal patvirtintus tvarkaraščius nustatytais priemiestiniais maršrutais;

3.7. **tėvų (globėjų, rūpintojų) transportas** – fiziniam asmeniui, sudariusiam sutartį su ugdymo įstaiga dėl mokinio (-ių) vežiojimo, priklausantis automobilis;

4. Mokinių vežimas mokykliniais autobusais organizuojamas vadovaujantis Širvintų rajono savivaldybės mokinių vežimo mokykliniu autobusu tvarkos aprašu, patvirtintu Širvintų rajono savivaldybės tarybos 2016 m. rugpjūčio 30 d. sprendimu Nr. 1-252, Širvintų rajono mokinių vežimo organizavimo ir važiavimo ne mokykliniu transportu išlaidų kompensavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Širvintų rajono savivaldybės tarybos 2016 m. rugpjūčio 30 d. sprendimu Nr. 1-253.

5. Mokyklinių autobusų techniniai ir žymėjimo reikalavimai turi atitikti reikalavimus, nustatytus Kelių eismo taisyklėse ir Mokyklinių autobusų ženklavimo išpėjamosiomis mirksinčiomis oranžinėmis šviesomis reikalavimų apraše, patvirtintame Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2012 m. gegužės 31 d. įsakymu Nr.

2B-224 „Dėl Mokyklinių autobusų ženklavimo išpėjamosiomis mirksinčiomis oranžinėmis šviesomis reikalavimų aprašo patvirtinimo“.

6. Autobusas įsigyjamas, parduodamas arba nurašomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymu ir kitais norminiais teisės aktais.

II. MOKINIŲ VEŽIMO MOKYKLINIŲ AUTOBUSŲ ORGANIZAVIMAS

7. Kiekvienais mokslo metais mokyklinio autobuso sustojimo vietas nustato, maršrutus, tvarkaraščius ir vežamų mokinių sąrašus sudaro už mokinių vežimo organizavimą mokykloje atsakingas socialinis pedagogas ir mokyklinio autobuso vairuotojas, tvirtina mokyklos vadovas.

7. Į pavežamų mokinių sąrašus įtraukiami mokiniai:

7.1. besimokantys pagal priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programas, kurie gyvena kaimuose ir miesteliuose toliau kaip 3 kilometrai nuo mokyklos;

7.2. mokiniai, kuriems ugdymasis pagal ikimokyklinio ugdymo programą Švietimo ir mokslo ministro ir Socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka ir atvejais yra privalomas;

7.3. mokiniai, gyvenantys kaimuose ir miesteliuose arčiau kaip 3 kilometrai nuo mokyklos, jeigu autobuse yra laisvų sėdimų vietų, taip pat jei mokinys turi sveikatos sutrikimų (pateikiama medicininė pažyma).

7.4. jei norinčių važiuoti mokinių yra daugiau nei sėdimų vietų autobuse, pirmumo teisė suteikiama jauniausiems/jaunesniems mokiniams.

8. Mokinių pavežimo kitų mokyklų mokykliniais autobusais ir kitų mokyklų mokinių pavežimo mokyklos mokykliniu autobusu organizavimas:

8.1. įvertinus mokinių važiavimo į mokyklą ir iš mokyklos poreikius ir skaičių, kelių mokyklų mokiniai pavežami pagal tų mokyklų socialinių pedagogų sudarytus, suderintus ir mokyklos vadovų patvirtintus sąrašus;

8.2. vienu metu vežamų mokinių negali būti daugiau, negu mokykliniame autobuse yra sėdimų vietų keleiviams.

8.3. mokyklų socialiniai pedagogai, mokyklinių autobusų vairuotojai suderina mokyklinio autobuso sustojimo vietas, maršrutus, laiką, kuriuos tvirtina mokyklos vadovas.

9. Sustojimo vietų nustatymas:

9.1. sustojimo vietos nustatomos, maršrutai, tvarkaraščiai ir vežamų mokinių sąrašai sudaromi ir, jei prireikia, koreguojami, įvertinus mokinių važiavimo poreikius;

9.2. mokyklinio autobuso sustojimo vietos parenkamos ten, kur yra nuolatinės maršrutinių autobusų stotelės arba kelio neužstoja kliūtys ir yra geras matomumas į abi puses;

9.3. sustojimo vietos neturi būti ties kelio vingiu ar ištisine ženklavimo linija, įkalnėje, nuokalnėje, ten, kur dėl riboto matomumo sustoti draudžia Kelių eismo taisyklės;

9.4. sustojimo vietos turi būti nustatomos taip, kad mokiniams nereikėtų kirsti važiuojamosios kelio dalies, o jeigu tai neišvengiama, kad perėjimo vietos būtų saugios.

10. Maršrutų trukmė į vieną pusę neturi būti ilgesnė kaip viena valanda.

11. Kelionių maršrutus, tvarkaraščius ir vežamų mokinių sąrašus mokykliniame autobuse privalo turėti vairuotojas ir socialinis pedagogas. Kelionių maršrutai ir tvarkaraščiai turi būti viešinami mokyklos informavimo priemonėse (skelbimų lentose ir/ar interneto svetainėse, ir/ar elektroninio dienyno atitinkamose skiltyse).

12. Jeigu maršrutai ir tvarkaraščiai keičiami, su pakeitimais nedelsiant supažindinami mokiniai ir jų tėvai (globėjai ar rūpintojai), apie tai paskelbiama mokyklos informavimo priemonėse

ir oficialiu raštu pranešama Širvintų rajono savivaldybės administracijos Švietimo ir kultūros skyriaus specialistui, atsakingam už mokinių vežiojimo mokyklose organizavimo koordinavimą.

III. MOKINIŲ VEŽIMAS MOKYKLINIU AUTOBUSU

13. Vairuotojas iki mokinių vežimo nustatytu (-ais) maršrutu (-ais) pradžios turi žinoti mokinių vežimo maršrutą, laiką, sustojimo vietas, kitus su vežimu susijusius dokumentus ir susipažinti su vežamais mokiniais. Vairuotojas ir socialinis pedagogas su mokiniais turi aptarti važiavimo tvarką ir taisykles.

14. Mokiniai turi būti įlaipinami ir išlaipinami tik patvirtinto maršruto numatytose nuolatinėse mokyklinio autobuso sustojimo vietose. Už organizuotą mokinių vežimą atsakingas asmuo ir klasių auklėtojai supažindina mokytojus su saugaus važiavimo, elgesio autobuse tvarka ir taisyklėmis.

15. Jei vežami neįgalūs mokiniai, kurie negali savarankiškai vaikščioti, mokykliniame autobuse važiuoja tokius mokinius lydintis asmuo.

16. Ikimokyklinio, priešmokyklinio amžiaus mokinius ir neįgaliuosius mokinius, kurie negali savarankiškai vaikščioti, iki mokyklinio autobuso sustojimo vietos palydi ir juos pasitinka tėvai (globėjai ar rūpintojai).

17. Į sustojimo vietą mokyklinis autobusas turi atvažiuoti ir išvažiuoti iš jos tvarkaraštyje nustatytu laiku. Mokiniai turi būti informuoti, kaip elgtis, jeigu autobusas vėluoja ar neatvažiuoja.

18. Mokiniai mokyklinio autobuso sustojimo vietoje turi būti ne vėliau kaip tvarkaraštyje nustatytu laiku. Jeigu mokiniai į mokyklinį autobusą nuolat vėluoja, vairuotojas privalo pranešti socialiniam pedagogui, kuris išsiaiškina vėlavimo priežastis ir jas šalina.

19. Mokiniai mokykliniame autobuse turi nusiimti kuprines, sėdėti ramiai, užsisegę saugos diržus, nevaikščioti.

20. Vežant mokinių neįgaliojo vežimėlyje, vežimėlis turi būti pritvirtintas specialiomis prisegimo sistemomis. Jei vežant mokinius naudojamos specialiosios sėdynės, jos turi būti pritaikytos mokinių ūgiui ir svoriui pagal Kelių eismo taisyklių reikalavimus.

21. Į mokyklą atvežtus mokinius reikia išleisti taip, kad jiems nereikėtų pereiti kelio.

22. Tik mokykliniam autobusui sustojus mokiniai gali prieiti prie jo, norėdami įlipti ar pakilti iš sėdimų vietų, norėdami išlipti. Vairuotojas stebi, kad į autobusą būtų įlipama ir išlipama tik visiškai sustojus bei įsitikinus, kad yra saugu.

23. Išlipančius mokinius vairuotojas įspėja, kad, išlipę iš mokyklinio autobuso, jie neitų per kelią pro autobuso galą ir priekį, o palauktų, kol jis nuvažiuos, arba prieš pereidami kelią, paėjėtu toliau nuo autobuso galo, kad matytų kelią. Tamsiu paros metu vairuotojas, mokinius lydintis asmuo ir mokiniai turi turėti atšvaitus.

24. Atsitikus bet kokiam nenumatytam atvejui, mokinių negalima palikti vienu, be priežiūros. Įvykus eismo įvykiui, jei yra sužeistų, reikia nedelsiant kviešti greitąją medicininę pagalbą ir policiją, jei įmanoma, teikti pirmąją pagalbą ir nedelsiant informuoti įstaigos vadovą.

IV. AUTOBUSŲ NAUDOJIMAS

25. Laisvu nuo mokinių vežimo į mokyklą ir iš jos metu mokykliniu autobusu mokiniai gali būti vežami į:

25.1. neformaliojo vaikų švietimo įstaigas;

25.2. švietimo pagalbos ir kitas įstaigas su jų ugdymu ar socialinėmis problemomis susijusiems klausimams spręsti;

25.3. pažintines, kultūrinės išvykas bei profesinio orientavimo renginius;

25.4. savivaldybės, regioninius ir šalies saviraiškos renginius (dalykų olimpiadas, konkursus, varžybas, sporto, sveikatos ugdymo, meninės raiškos, turizmo, gamtos, techninės kūrybos bei kitus renginius).

26. Mokyklinis autobusas laisvu nuo mokinių vežimo į mokyklą ir iš jos metu gali dar būti naudojamas:

26.1. mokyklos nuostatuose numatyti veiksmai vykdyti;

26.2. mokyklos bendruomenės poreikiams užtikrinti;

26.3. vežioti mokytojus (pedagoginius darbuotojus) į kvalifikacijos tobulinimo renginius, vykstančius rajone ir respublikoje, kai nereikia vežioti mokinių;

26.4. ugdymo organizavimo procesui aprūpinti.

27. Mokyklos vadovas esant poreikiui pasinaudoti kitos mokyklos autobusu pateikia tos mokyklos vadovui prašymą, kuriame nurodo asmenis, atsakingus už kelionę, vykstančių asmenų skaičių, išvykimo laiką ir vietą, pageidaujamą kelionės maršrutą ir tikslą. Mokyklos vadovas autobuso skyrimą įformina įsakymu, kurio kopija įteikiama vairuotojui. Įsakyme nurodomas asmuo, atsakingas už kelionės organizavimą, keleivių skaičius, išvykimo tikslas, laikas, kelionės maršrutas.

V. DARBUOTOJŲ PAREIGOS IR ATSAKOMYBĖ

28. Mokyklinį autobusą turinčios mokyklos vadovas:

28.1. išsiaiškina mokinių važiavimo poreikius, tvirtina maršrutus, tvarkaraščius, sustojimo vietas, mokykliniais autobusais vežamų mokinių sąrašus, prireikus juos koreguoja;

28.2. tvirtina mokyklinio autobuso vairuotojo pareiginių aprašą, nustato jo instruktavimo tvarką;

28.3. prireikus skiria mokinius lydintį asmenį, nustato jo funkcijas, teises ir pareigas;

28.4. skiria už organizuotą mokinių vežimą atsakingą asmenį, nustato jo funkcijas, teises ir pareigas;

28.5. užtikrina mokinių ir jų tėvų (globėjų ar rūpintojų) informavimą apie mokyklinio autobuso maršrutus, tvarkaraščius, sustojimo vietas, mokinių elgesį važiuojant, sustojus, neatvykus mokykliniam autobusui, ir informacijos viešinimą mokyklos informavimo priemonėse (interneto svetainėse, naudojamo elektroninio dienyno skiltyse, skelbimų lentose ir kt.);

28.6. užtikrina anksti į mokyklą atvežamų ir laukiančių pamokų pradžios mokinių ir mokinių, laukiančių mokyklinio autobuso po pamokų ar kitų renginių, užimtumą, atsako už jų saugumą;

28.7. kontroliuoja mokinių vežimo kokybę, nedelsdamas reaguoja į mokinių vežimo mokykliniu autobusu trūkumus ir juos šalina;

28.8. parengia mokyklos mokinių vežiojimo organizavimo tvarką, tvirtina ją ir paskelbia mokyklos interneto svetainėje;

28.9. parengia mokyklinio autobuso naudojimo, kontrolės, saugojimo, atsakomybės, kelionės lapų pildymo reikalavimus;

28.10. yra atsakingas už autobuso saugojimą, eksploatavimo kontrolę bei naudojimą;

28.11. kiekvienais mokslo metais iki rugsėjo 15 d. Širvintų rajono savivaldybės administracijos Švietimo ir kultūros skyriui pateikia įsakymu patvirtintus vežiojamų mokinių sąrašus, mokyklinių autobusų maršrutus ir grafikus.

29. Socialinis pedagogas:

29.1. vykdo mokyklos vadovo nustatytas funkcijas;

29.2. palaiko nuolatinį ryšį tarp vairuotojo, mokinių, tėvų (globėjų ar rūpintojų) ir mokyklos;

29.3. sprendžia kasdienes klausimus ir aiškina nenumatytas situacijas.

30. Vairuotojas:

30.1. veža mokinius vadovaudamasis Kelių eismo taisyklėmis ir šiuo aprašu. Jis privalo nedelsdamas informuoti mokyklos vadovą ir/ar socialinį pedagogą apie visas iškilusias mokinių vežimo problemas (maršrutų organizavimo, autobuso techninio aptarnavimo ir remonto, techninės apžiūros, grafiko, mokinių elgesio, jų punctualumo ir t.t.)

31. Vairuotojas ir mokinius lydintis asmuo privalo:

31.1. kultūringai ir mandagiai elgtis;

31.2. prižiūrėti, kad mokiniai saugiai įliptų į transporto priemonę ir išliptų iš jos, naudotūsi įrengtomis prisegimo sistemomis;

31.3. stebėti, kad mokiniai nešiukšlintų, netriukšmautų, užkirsti kelią drausmės pažeidimams ir patyčioms;

31.4. išlipantiems mokiniams priminti, kad į kitą kelio (gatvės) pusę jie eitų tik nuvažiavus autobusui ir tik per pėsčiųjų perėją, o jei jos nėra, stačiu kampu, įsitikinę, kad arti nėra važiuojančių transporto priemonių;

31.5. užtikrinti, kad vežant mokinius mokyklinio autobuso salone nebūtų vežama jokių krovinių, aštrių ar sunkių daiktų, kurie sukeltų pavojų staigiai stabdant ar eismo įvykio metu, bei nebūtų vežami pašaliniai asmenys arba daugiau mokinių, negu mokykliniame autobuse yra sėdimų vietų.

VI. MOKINIŲ VEŽIMO IR VEŽIMO NE MOKYKLINIU TRANSPORTU ORGANIZAVIMAS IR VAŽIAVIMO IŠLAIDŲ KOMPENSAVIMAS

32. Širvintų rajono savivaldybė kompensuoja išlaidas kaimuose ir miesteliuose gyvenantiems priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programas vykdančių mokyklų ir neformaliojo vaikų švietimo įstaigų mokiniams, šių mokyklų darbo dienomis važiuojantiems į mokyklą iki 40 kilometrų ir atgal mokinio pažymėjime nurodytu maršrutu vietinio (priemiestinio) reguliaraus susisiekimo autobusais, tolimojo reguliaraus susisiekimo autobusais.

33. Mokiniai į bendrojo ugdymo mokyklą ir atgal į namus gali būti vežami:

33.1. vietinio (priemiestinio) reguliaraus susisiekimo autobusais;

33.2. tolimojo reguliaraus susisiekimo autobusais;

33.3. išimties atvejais, nesant galimybės mokinius vežioti į mokyklą mokykliniu autobusu, vietinio (priemiestinio) ar tolimojo reguliaraus susisiekimo autobusais, tėvų (globėjų, rūpintojų) transportu;

34. Mokinių vežimo organizavimas vietinio (priemiestinio) ir tolimojo reguliaraus susisiekimo autobusais:

34.1. kiekvienais mokslo metais mokykla iki rugsėjo 15 d. Širvintų rajono savivaldybės administracijos Švietimo ir kultūros skyriui pateikia mokyklos direktoriaus įsakymu patvirtintus vežamų mokinių sąrašus (vietinio priemiestinio ir tolimojo reguliaraus susisiekimo autobusais, tėvų (globėjų, rūpintojų) transportu).

34.2. mokykla naujiems mokslo metams iki rugsėjo 1 d. sudaro sutartis su vežėju dėl mokinių vežimo į mokyklą ir atgal. Numato su vežėju vežimo sąlygas ir šalių įsipareigojimus;

34.3. vežėjas kiekvienais metais iki rugpjūčio 25 d., prieš sudarydamas mokinių vežimo sutartis, mokykloms pateikia galiojančius maršrutų sąrašus, kuriuose nurodytas maršruto laikas, stotelių pavadinimai ir atstumai tarp stotelių;

34.4. socialinis pedagogas iki kiekvienų mokslo metų rugsėjo 15 d. pateikia vežėjui, mokyklos direktoriaus įsakymu patvirtintus sąrašus, kuriuose nurodoma: mokinio vardas, pavardė, klasė, važiavimo maršrutas, važiavimo atstumas bei savaitės dienos, kuriomis mokinys važiuoja į mokyklą ir iš mokyklos;

34.5. mokyklos vadovas išduoda vežamiems mokiniams mokinio pažymėjimus su nurodytu maršrutu;

34.6. mokinių sąrašai, esant reikalui, su vežėju tikslinami kiekvieną mėnesį iki mėnesio paskutinės darbo dienos (dėl mokinių migracijos);

34.7. socialinis pedagogas tvarko mokinių lankomumo apskaitą ir pateikia vežėjui iki kiekvieno mėnesio 5 dienos praėjusio mėnesio nelankusių mokyklos ir nevažinėjusių mokinių sąrašus;

34.8. mokinių vežimo išlaidos apskaičiuojamos ir kompensuojamos atsižvelgiant į maršruto ilgį, faktinį kelionių skaičių per mėnesį pagal mokyklos mokinių lankomumą, Širvintų rajono savivaldybės tarybos nustatytą keleivio vežimo vietinio (priemiestinio) reguliaraus susisiekimo maršrutu tarifą.

35. Mokinių vežimo organizavimas tolimojo reguliaraus susisiekimo autobusais:

35.1. mokiniams, vykstantiems į mokyklą tolimojo reguliaraus susisiekimo autobusais, transporto išlaidos kompensuojamos mokyklos vadovo nustatyta tvarka.

36. Mokinių vežimo organizavimas tėvų (globėjų, rūpintojų) transportu:

36.1. išimties atvejais, nesant galimybės mokinius vežioti į mokyklą mokykliniu autobusu ar vietinio (priemiestinio) ir tolimojo reguliaraus susisiekimo autobusais, juos gali vežti savo transportu tėvai (globėjai, rūpintojai), sudarę su mokyklos direktoriumi sutartį;

36.2. mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai), pageidaujantys naudotis transporto išlaidų kompensavimu, pateikia prašymą mokyklos direktoriui, nurodydami mokinio (-ių) vardą, pavardę, klasę, važiavimo maršrutą ir asmeninę banko sąskaitą, į kurią bus pervedamos važiavimo kompensavimo lėšos.

36.3. Dokumentai, susiję su šiame apraše numatytų kompensacijų mokėjimu, saugomi teisės aktų nustatyta tvarka.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

37. Šis aprašas gali būti keičiamas ir papildomas pasikeitus teisės aktų reikalavimams, atsiradus poreikiui tikslinti tam tikras jo nuostatas.
